

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Sectio II. De Voto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

Episcopus potest. Hæ ipsæ exceptiones in dispensatione valent.

Juramentum quod nullo ex recensitis, modo solvitur, omnino servari debet; unde nædum qui falsum jurat, sed & qui postmodum contra juratam fidem agit, perjurus est, illisque ab Apostolo accensetur, qui exclusi a Regno manent (*Gal. 5.*).

SECTIO II.

DE
VOTO.

CAPUT I.

Voti definitio, & divisio traditur.

Votum est voluntaria Deo facta de bono meliori promissio. Dicitur promissio, quia sola deliberatio non est votum. Dicitur voluntaria, quia vis, & timor abesse debent; & voluntas requiritur, ut bonum faciamus, & Deo sumus obstricti, sicut requiritur, ut malum fiat, & dæmoni obstringamur (a). Deo faciendū est

(a) Ad voti valorem *Jure naturali* ea plena, que ad grave peccatum sufficit, advertentia requiritur: *Jure positivo* perfecta adhuc libertas existitur. Hinc qui ex gravi metu, quem causa libe-

est hæc promissio; est enim votum actus religionis, quæ directe Deum respicit. Si quando Sanctis vovere dicimur, id ita explicare oportet, quia nempe coram Sanctis vovemus, iisque ut testibus summe verendis utimur, & eorum suffragia apud Deum poscimus, ut exequendi voti gratiam nobis obtineant. Tandem oportet, ut votum sit *de meliori bono*; si quis enim rem malam voveat, vovendo peccat, & ex materiæ defectu votum est irritum. Si rem quis voveat, cujus contraria melior sit, nullum est votum, veluti si quis nubere voveat; cum enim status ecclesiasticus aut religiosus sit matrimonio melior, hoc

ra ad extorquendum votum injuste incussit, quidquam Deo vovet, Juris dispositione nihil agit. De voto *solemni* omnes Doctores conveniunt, idque clare in Decretalibus (Cap. *Perlatum, de his quæ vi &c.*) est decisum. De voto *simplici* Auctores haud ignobiles idem probabilius affirmant, suamque sententiam auctoritate Capituli *Cum dilectus.* (Tit. *cod.*) stabiliunt. Quodsi metus gravis a causa naturali, vel libera juste incutiatur, aut si injuste, non tamen ad extorquendum votum, sed alio ex fine incutiatur, votum valebit; quia ad evitandum aliud grave malum liberrime eligitur. Unde licet invalida sint vota, quæ parentum, consanguineorum minis obtenta; illa tamen, quæ ex metu tempestatum, naufragii, incendii, mortis a latronibus propter bona intentatæ, vel mortis ob crimen a Judice dictatæ fiunt, omnino valent, ac servari debent; nisi metus vehementia rationem adeo turbarit, ut judicii, & advertentiæ induxerit deliquium.

hoc nubendi votum majus bonum impedit, ideoque nec Deo est gratum, nec validum. Idem est dicendum, si res indifferentes quis voveat, sicut de juramento diximus.

Vota alia absoluta sunt, alia conditionata. *Votum absolutum* statim obligat: *conditionatum* tunc obligat, cum adjecta conditio est impleta. Tale fuit Israelitarum votum in Numerorum libro verbis hisce comprehensum: *Si tradideris populum istum in manu mea, delebo urbem ejus* (cap. 31.).

Quaedam vota sunt de rebus *præceptis*; quedam vero de rebus, quæ ad *consilium* spectant, quale fuit in Actis Ananiæ & Saphiræ votum, qui non tenebantur agri sui pretium ad sancti Petri pedes afferre; sed cum votum voverint, & solam pretii medietatem attulerint, Spiritui sancto, non hominibus mentiti sunt. Ait Scriptura divina: *Si nolueris polliceri, absque peccato eris* (Deuter. 23.). Sanctus vero Augustinus in illa Psalmi septuagesimi quinti verba: *Vovete, & reddite Domino Deo vestro*; ait: *Quisque quod vovere voluerit, voveat: illud attendat, ut, quod voverit, reddat. Unusquisque Deo quod vovet, si respicit retrorsum, malum est.*

Dividitur votum in reale, personale, & mixtum. *Votum reale* est illud, quo aliquid Deo promittitur; veluti elemosyna, aut ornamentum aliquod Ecclesiæ. *Personale* illud est, quo opus aliquod personale Deo promittitur, veluti peregrinatio; aut operis alicujus omisio, veluti

Voti definitio, & divisio traditur. 587

veluti certam domum non ingredi, quæ occasio est peccati. Votum *mixtum* illud est, quod reale & personale complectitur; veluti si quis Lauretanam domum invisere, ibique eleemosynam offerre vovisset.

Verum celeberrima voti divisio est in simplex & solemne. Votum *simplex* est, quod secreto & solum coram Deo fit; veluti si quis orans Religionem ingredi voveret. *Solemne* illud est, quo solemniter corpus suum & libertas traditur in manus Superioris, qui Dei vicem gerit; quæ promissio publice ab Ecclesia accipitur. Hæc solemnitas ex Ecclesiæ institutione provenit, utilisque est cautio contra levitatem humanæ voluntatis, quæ cum adeo inconspicua sit, freno opus habet, ut in proposito maneat. Extra controversiam est meliora esse opera, quæ ex solemnibus Religionis voto fiunt, quam quæ sine voto; hoc enim solemne votum propriæ voluntatis abdicatio est & obligatio, qua Deo fructus cum arbore donantur. Animadvertendum tamen est Dei amorem christianis operibus propriè pretium dare, illaque discernere; ita ut opus absque caritate ex solo voto factum non esset Deo æque acceptum, ac opus ex caritate absque voto factum; & ad legis ferilem spiritum potius pertineret, quam Evangelii spiritum, qui est spiritus caritatis. Hæc est sancti Augustini doctrina in libro de Virginitate; nec injuria statui religioso credenda est, qui interior status est, nec solum exterior, qualis in veteri lege Phariseorum status erat, qui vo-

votum suum fervili spiritu implebant. Votum est hominis Deo facta consecratio, & holocausti sacrificium. Porro christiani sacrificii ignis est amor; ideo inquit Apostolus: *Si tradidero corpus meum ita ut ardeam, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest* (1. Cor. 13.).

CAPUT II.

Voti obligatio in examen vocatur.

Voti gravis est obligatio; unde Ecclesiastes ait: *Quodcumque voveris, redde, multaque melius est non vovere, quam post votum promissa non reddere* (Cap. 5.). Et sanctus Paulus de viduis post castitatis votum ad nuptias convolantibus ad Timotheum scribit: *Habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt* (1. Tim. 5.). Non igitur temere sed prudenter est vovendum; Deo enim fit promissio, qui severe promissa exigit.

Ut tamen gravis ex voto obligatio fluat, duo concurrant necessum est, nempe materiae gravitas, & voventis intentio saltem virtualis implicita, (prout Doctores loquuntur) sub gravi sese obligandi. Vovens siquidem vovendo ipse sibi privatam quamdam legem constituit: unde sicut ad gravem legem, ita & voti obligationem ista duo requiruntur (pag. 307.). Gravitas materiae tam a quantitate, quam necessitate, aut fine voventis petitur. Intentio virtualis in eo datur, qui juxta quod prius statuerat, postea nihil amplius de obligatione cogitans voveret. In-

tentio *implicita* tunc habetur, quando quis aliunde voti obligationem sciens, libere hic quidquam Deo promittit, quin expressam contrahendae obligationis mentionem faciat. Unde qui materiam gravem vover, nec tamen suam de obligatione intentionem exprimit, gravem obligationem, materiae respondentem, incurrit: qui in materia gravi sub levi tantum se obstringere expresse intendit, non nisi levem obligationem contrahit; qui denique ad poenam tantum, facta voti transgressione subeundam, se obligare voluit, votum violando non peccat; ad poenam tamen illam, prout illa gravis, vel levis fuerit, sub gravi vel levi adstrictus manet.

Quemadmodum voti obligatio, ita & obligationis *extensio*, & *tempus* a voventis intentione pendet; hinc si quis jejunium vovendo meram a carnibus abstinentiam intendit, ad hanc praecise ex voto tenetur, binaque refectio ipsi libera manet. Si mulier sub castitate Deo promissa continentiam a nuptiis intellexit; subinde actus venereos exercens contra castitatem, non contra Religionem peccat. Si juvenis non quamlibet, sed hanc Religionem, hocque monasterium ingredi vovit, ibi repulsam passus; alibi supplicare voti causa non tenetur; secus si seclusis hisce restrictionibus facta haec vota fuissent.

Similiter qui certum in vovendo tempus sibi praefixit, antequam hoc terminetur votum exsolvere non tenetur, nisi forsan citius occasio opportunior se offerat, aut voti persolutio definita

nito

nito tempore omnino impedita prævideatur (a)
 Si vero nullum a vovente determinatum tempus
 fuerit; prima oblata occasione exsolvi votum
 debet; quia conditio hæc: *Quamprimum pote-
 ro*, implicite in quavis libera promissione invol-
 vitur, & in Deuteronomio dicitur: *Cum vo-
 tum voveris Domino, non tartabis reddere, quia
 requiret, illud Dominus Deus tuus, & si moram
 feceris reputabitur tibi in peccatum (Cap. 23.)*
 Quodsi tamen rationabili ex causa, puta ut po-
 stea commodius ac devotius fiat, dilata voti
 impletio fuerit, non erit, qui eam damnet.

Utrum autem ille, qui absque causa voti
 adimplerionem procrastinat, graviter, vel leve-
 ter peccet; ex circumstantiis & sequelis est de-
 sumendum. Si ex hac dilatione voti seu potius
 substantiæ promissæ diminutio sequatur, uti in

(a) Duplici modo intendi a vovente tempus po-
 test. 1. *Principaliter* tamquam fixus obligationis
 terminus, dum nempe res promissa mensi, heb-
 domadæ, diei alligatur, aut propter ipsum tem-
 pus v. g. Quadragesimæ, Vigiliæ, Festi vove-
 tur. 2. *Concomitanter* tamquam negligentiae
 terminus, ne videlicet voti adimpletio nimium
 differatur. Qui primo modo vovit, illo tempore
 impeditum se prævidens non tenetur voti solu-
 tionem anticipare; neque culpabiliter omissionem
 postea supplere; quia obligationis adimpletio diei
 &c. est affixa, quemadmodum in Missæ auditi-
 one, jejunió &c. ex præcepto Ecclesiæ faciendâ
 patet; qui vero secundo modo quidquam Deo
 promisit; vel prævenire vel supplere voti solu-
 tionem debet; quia opposita hic ratio valet.

II. *Voti obligatio in examen vocatur.* 591

voto *Religionis, foundationis &c.* contingit, mortale, qui sic differt, peccatum committit. Idem dicendum, si ex dilatione periculum omissionis nascatur. Econtra si integra voti materia maneat, omissionis periculum, & contemptus absint, plerumque veniale negligentiae, ac socordiae peccatum a differente committitur.

Sed quid, votum dubium perinde ac si certum esset dubitantem obligat? Novi Casuistae eum qui de ipsa voti *substantia* dubitat, perdurante dubio in possessione suae libertatis, ac liberum a voto esse docent, eum vero qui solum de quibusdam voti accidentibus haesitat, adstrictum voto pronunciant. Ast vanas eorum cantilenas hic non moramur; sufficienter easdem protrivimus, dum statim in primo Tractatu (*pag. 33.*) in dubio tutius semper eligendum esse demonstravimus. Hinc qui examinatis utrimque motivis adhuc dubius de voti emissionem manet, observare votum debet, ne temere transgressionis periculo se exponat; qui de quibusdam voto adnexis haesitat, nisi aliter de intentione, aut ex circumstantiis praesumi possit, servare illa tenetur; qui denique de ipsa voti adimplerione dubitat, denuo ad eam obligatur; quia debitum certum non nisi certa ac liquida solutione diluitur.

Voti personalis obligationi per alios satisfacere nequit, votum tamen reale, vel mixtum secundum quod reale est aliorum interventu persolvi potest; ac saepe cum rebus seu bonis obligatis ad haereditates transit; qui tamen ipsi jam non

non ex voti Religione, sed potius ex fidelitate, & iustitia ad promissa præstanda obligantur. Quodsi reale mere accessorium ad personale sit, hæres ad nihil tenetur. Hinc si parens piæ solummodo ad Domini sepulchrum peregrinationem vovit, filius hæres ad sumptus itineris non obligatur, nisi sponte ad eos ipse se obstrinxisset; si vero notabiles oblationes illinc pater destinasset, onus istud ad filium transit, magisque quam cætera pia legata attendi debet (a).

CAPUT III.

Voti cessatio, irritatio, commutatio, dispensatio.

Sicut juramenti, ita & voti obligatio quadruplici modo tollitur, videlicet cessatione, irritatione, commutatione, dispensatione. De singulis adhuc pauca hic subnectam, quia plerumque supra (pag. 582.) de juramento dicta aptari voto possunt.

Votum

(a) Ut ista obligatio contrahatur requiritur 1. ut hæres adeat hæreditatem, 2. ut post soluta generalia tantum supersit, quantum voti realis per solutio exigit; quia vota sicut alia debita non nisi ex rebus a testatore relictis sunt solvenda. Porro de votis ipsi testamento insertis Jura decernunt (L. 32. C. De inoff. Test. lib. 3. tit. 28.), ea omnino irrita esse, si legitimæ præjudicent. Quæ Juris dispositio ad vota extra testamentum facta extendi nequit; quia (ut Billuart ait) parentes dum vivunt, sicut donis, elemosynis &c. ita & votis legitimam successorum minuere possunt, consequenter sicut ad alia debita ita & ad hæc vota hæredes tenentur.

Votum obligare cessat. 1. Si ejus materia adeo mutatur, ut ex meliore, & possibili, aut indifferens, aut majoris boni impeditiva, aut moraliter impossibilis efficiatur. 2. Si causa finalis, ob quam vovisti, deficiat. 3. Si tempus, pro voti observantia designatum, exspiret. Hinc si pauperi Cajo certam dare eleemosynam vovisti, hoc divite facto tuum de eleemosyna votum cessat, si domum in qua puella tibi perniciosa habitat, vitare vovisti, remota, aut mortua fœmina liber ad illam domum tibi ingressus patet. Si vovisti non nubere, contracto temere matrimonio petere & reddere debitum potes. Attamen sæpe contingit, ut materiae parte una impossibili reddita, pars alia possibilis maneat; sicque voti obligatio quoad unam; non alteram cesset: unde qui ad jejunium ex voto tenetur, si non a bina refectione, saltem a carnibus abstinere debet: qui centum Deo promisit, saltem decem, quos potest, offerre tenetur, nisi vovendo expressisset contrarium (a).

Voti

(a) Multa, quæ de obligatione legum supra (pag. 309.) sunt dicta, hic denuo relegere juvabit. Propositio num. 54. ab Innocentio XI. damnata, ibidem in Notis adducta, haud levatum hic, tum ibi dictis lumen affundit. Porro votum conditionatum, non purificata conditione, proprie non cessat, sed potius numquam obligare incipit. Quodsi vovens honestam voti conditionem vi, fraude, vel dolo impedit, voto tenetur, si secluso dolo illa certo secuta fuisset, aut verisimilius; nam alias vota ejusmodi illusoria forent,

Voti irritatio fit, dum ille, cui voventis voluntas, vel res promissa est subdita, contra promissionem præjudiciosam excipit, eamque prorsus annullat. Hinc Pontifex omnium fidelium, Episcopus diæcesanorum, Prælatus Religiosorum, pater filiorum, maritus uxoris, uxor mariti, Dominus servi, tutor pupilli irritare vota possunt; non tamen omnia, restricta siquidem horum jurisdictio est, certosque fines habet: irritari nempe hujusmodi vota possunt, quando cum illorum conciliari obligationibus nequeunt. Vota a Religiosis, & impuberibus facta, id est: a pueris ante decimum quartum ætatis annum, a puellis ante duodecimum (sive realia sint, sive personalia, sive mixta) a Superioribus, & parentibus eorum, aut ab iis, qui eorum vices gerunt, quales sunt avus, tutor &c. *directe* irritari possunt; hi enim sui juris non sunt, ipsorumque velle ab alio dependet: unde absque alterius consensu firma eorum vota nunquam erunt. Puberum vero & uxorum, vel maritorum vota tantum *indirecte* dirimi possunt, quia non voventium voluntates, sed res promissæ quandoque alteri subduntur; unde si vota hæc perennia sint, non tam irritationem, quam suspensionem admittunt, sublataque

forent, & fraus, dolusque voventi patrocinarentur. Hinc qui Religionem ingredi vovit, si pater consenserit; at postmodum ne ille consentiat, verbis captiosis ipsemet efficit, perinde ac si pater consensisset, voto obligatur. Ita Biliart, Antoine & alii.

que subjectione denuo eorum reviviscit obligatio (a).

Voti commutatio fit, cum priori obligationi alia substituitur. Omnia ubique vota commutare potest Pontifex; & quilibet Episcopus in sua diocesi, si quinque tamen vota excipias, videlicet Religionis, castitatis perpetuæ, peregrinationis ad sanctum Jacobum, Romam, & Jerusalem; hæc siquidem vota Papæ reservantur (b). Commutatio absque rationabili causa fieri non debet. Ut votum in *melius* commutetur,

(a) Inter directam & indirectam irritationem hoc intercedit discrimen, quod vota *directe* irritata non reviviscant; *indirecte* autem irritata cessante subjectione illico reviviscant, quia in his non voluntas, ut in illis; sed materia tantum voti alteri subjecta est: cessante ergo subjectione reviviscit obligatio. Ita Mariani.

(b) Ut hæc vota S. Pontifici actu sint reservata juxta communem debent 1. esse *certa*, id est, non quoad substantiam dubia, 2. *absoluta*, vel statim a sui exordio, vel completa postmodum conditione absolutis aggregata, 3. *determinata* id est determinate circa materiam reservatam facta, si enim disjunctiva sint, unumque disjunctionis membrum materiam communem non reservatam contineat, uti *vel 30. diebus jejunare, vel Romam ire*, pro reservato non est habendum, quantumvis postea alterum membrum non reservatum per accidens impossibile fiat. Ratio istius limitationis est; quia reservatio ceu odiosa, & Episcoporum potestati præjudicans strictæ interpretationi est obnoxia, adeoque ad vota omni ex parte *perfecta* est restringenda; vota autem *dubia, conditionata, indeterminata*, quousque talia sunt, perfectis accenseri Doctorem opinione

rum, sola voventis petitio sufficit: ut in *æquale* major voventis devotio, aut major exequendi certitudo: ut in *imperfectius* seu inferius opus bonum, specialis in vovente difficultas, & ex fragilitate natum sæpius transgrediendi periculum attendi debet. Vota in favorem alterius facta postquam semel acceptata sunt, antequam ille libere consenserit, commutari nequeunt.

Voti dispensatio fit, cum Superior ecclesiasticus ex justa causa, Dei nomine & auctoritate voti obligationem relaxat. Hac dispensandi potestate Papa gaudet, eamque aliis, quibus vult, impertitur. Omnia quoque vota, excepta quinque Papæ reservatis, Episcopi relaxant. Imo emergente necessitatis casu in voto perpetuæ castitatis potestate ordinaria, aut saltem tacite ipsis delegata dispensant. Idque adhuc magis de voto castitatis non perpetuæ, vel non integræ, de voto videlicet virginitatem servandi, non nubendi, non fornicandi &c. verum est. Causæ rationabili dispensatio ioinitur oportet. Nonnullas præcedente sectione de juramento agentes adduximus (*pag. 582.*). Dispensationem absque rationabili causa, vel cum causa falso delegata nullam ac irritam esse, in Tractatu IV. de legibus (*pag. 327.*) probavimus, adductaque ibi rationes fortius de voto, ac de quacumque humana lege stringunt (*a*).

SECTIO

haud merentur; sicque commutari ab Episcopis, aliisque Privilegiatis possunt.

(*a*) Cum sine legitima causa dispensatio non subsistat, causa vero ipsa anceps sæpe, ac dubia sit,